

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ 2 ประการ คือ

1. เพื่อศึกษาเทคนิคการสอนเขียนร้อยกรองภาษาไทย ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาการเขียนและความสามารถในการเขียนร้อยกรองภาษาไทยของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรุงเทพมหานคร

ประชากรและตัวอย่างประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึง 6 และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคกลาง ปีการศึกษา 2534 ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรุงเทพมหานคร

ตัวอย่างประชากรคือ ครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึง 6 จำนวน 196 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 400 คน ในภาคกลาง ปีการศึกษา 2534 ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างตามขั้นตอนดังนี้

1. การสุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึง 6 ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

- 1.1 สํารวจจำนวนโรงเรียนของ สังกัดกรุงเทพมหานครทั้งหมด 427 โรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่จำนวน 98 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลางจำนวน 123 โรงเรียน โรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 206 โรงเรียน (ศิริ เปรมปรีดิ์และคณะ 2533 : 6)

- 1.2 ใช้การสุ่มตัวอย่างประชากรแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sample)

โดยเลือกโรงเรียนขนาดใหญ่ เนื่องจากผู้วิจัยได้สำรวจข้อมูลพื้นฐานพบว่าโรงเรียนขนาดใหญ่มีความพร้อมทางด้านบุคลากร อุปกรณ์การสอนและสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนเขียนร้อยกรอง

1.3 เลือกโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากร โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการจับสลากโรงเรียนร้อยละ 50 ของจำนวนโรงเรียนขนาดใหญ่ ซึ่งมีจำนวน 98 โรงเรียน จะได้จำนวนโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 49 โรงเรียน โดยใช้โรงเรียนซ้ำกับตัวอย่างประชากรนักเรียน จำนวน 20 โรงเรียน จับสลากใหม่จำนวน 29 โรงเรียน (รายละเอียดในภาคผนวก)

1.4 เลือกครูภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึง 6 เป็นตัวอย่างประชากร เนื่องจากในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึง 6 จะมีเนื้อหาเกี่ยวกับการเขียนร้อยกรองโดยตรง ผู้วิจัยได้เลือกครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึง 6 โรงเรียนละ 4 คน โดยคัดเลือกมาชั้นละ 1 คน ถ้าโรงเรียนใดมีครูผู้สอนวิชาภาษาไทยชั้นละมากกว่า 1 คน ใช้วิธีจับสลากเลือกมาเพียงชั้นเรียนละ 1 คนได้ครูผู้สอนภาษาไทยจากโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 196 คน

2. การสุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

2.1 สำรวจจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครพบว่ามีจำนวน 39,136 คน

2.2 จากประชากรทั้งหมด หาตัวอย่างประชากร โดยใช้ตารางของยามาเน่ (Yamane) ที่ร้อยละ 95 โดยมีความคลาดเคลื่อน ± 5 (อุ่มพร จามรมา 2530 : 30) ได้จำนวนตัวอย่างประชากร 397 คน

2.3 ใช้การสุ่มตัวอย่างประชากรแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sample) โดยเลือกโรงเรียนขนาดใหญ่เนื่องจากผู้วิจัยได้สำรวจข้อมูลพื้นฐานพบว่าโรงเรียนขนาดใหญ่มีความพร้อมทางด้านบุคลากร อุปกรณ์การสอนและสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนเขียนร้อยกรอง จากโรงเรียนขนาดใหญ่จำนวน 98 โรงเรียน จับสลากให้เหลือ 20 โรงเรียน

2.4 เลือกตัวอย่างประชากรโดยจับสลาก โรงเรียนละ 1 ห้องเรียน ได้รวมทั้งสิ้น 20 ห้องเรียน นักเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากรให้ครูผู้สอนภาษาไทยในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นผู้เลือกนักเรียนตามความสมัครใจ โดยไม่จำกัดเพศ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยจำนวนห้องละ 20 คน ซึ่งเป็นนักเรียนที่มาจากห้องเรียนเดียวกันจำนวน 18 โรง และเป็นนักเรียนที่มาจากต่างห้องเรียนกันจำนวน 2 โรง รวมเป็นตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 400 คน (รายละเอียดในภาคผนวก)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยแบบสอบถามครูภาษาไทยเกี่ยวกับการสอนเขียนร้อยกรองจำนวน 1 ฉบับ แบบสอบถามนักเรียนเกี่ยวกับการเรียนเขียนร้อยกรองจำนวน 1 ฉบับแบบทดสอบความสามารถในการเขียนร้อยกรองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1 ฉบับ รายละเอียดของเครื่องมือมีดังนี้

1. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.1 การสร้างแบบสอบถามครูภาษาไทยและนักเรียนเกี่ยวกับการเรียนการสอนเขียนร้อยกรอง จำนวน 2 ฉบับผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1.1.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามจากเอกสาร หนังสือ บทความ และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

1.1.2 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 4 ท่าน ตรวจสอบพิจารณาและนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมถูกต้อง

1.1.3 นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ได้เป็นตัวอย่างประชากร แต่มีคุณสมบัติเช่นเดียวกับตัวอย่างประชากร จำนวน 30 คน

1.1.4 นำแบบสอบถามที่ได้จากข้อ 1.1.3 มาแก้ไขปรับปรุงอีกครั้งหนึ่ง แล้วจึงนำไปใช้กับตัวอย่างประชากรในการวิจัย

1.1.5 ลักษณะแบบสอบถามครูภาษาไทยและนักเรียน เกี่ยวกับการเรียน

การสอนเขียนร้อยกรองทั้ง 2 ฉบับ แบ่งข้อมูลออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ตามเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ตามเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอนเขียนร้อยกรอง

1.2 การสร้างแบบทดสอบ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

- 1.2.1 ศึกษาเอกสารและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตรการสอนเขียนร้อยกรอง จากหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521
 - 1.2.2 ศึกษาแนวทางการสร้างแบบทดสอบการเขียนร้อยกรองจากหนังสือ เอกสาร งานวิจัย และการสอบถามครูผู้สอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา
 - 1.2.3 กำหนดหัวข้อ และเวลาของการทดสอบให้เหมาะสม โดยศึกษาจากโครงสร้างเนื้อหาหลักสูตรภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
 - 1.2.4 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 4 ท่าน ตรวจสอบพิจารณาแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข
 - 1.2.5 นำแบบทดสอบที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ได้เป็นตัวอย่างประชากรแต่มีคุณสมบัติเช่นเดียวกับตัวอย่างประชากรจำนวน 30 คน
 - 1.2.6 นำแบบทดสอบที่ได้จากข้อ 1.2.5 มาแก้ไขปรับปรุงอีกครั้งหนึ่ง จึงนำไปใช้กับตัวอย่างประชากรในการวิจัย
 - 1.2.7 ลักษณะแบบทดสอบความสามารถการเขียนร้อยกรองเป็นแบบปรนัย และอัตรานี้อาจานาน 1 ฉบับประกอบด้วยงานเขียนร้อยกรอง 2 ประเภทละ 7 ข้อ คือ กาพย์ธานี 11 และกลอนแปด เวลาในการทดสอบ 60 นาที
- ## 1.3 การสร้างแบบประเมินการเขียนร้อยกรอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้
- 1.3.1 ศึกษาเกณฑ์การตรวจให้คะแนนการเขียนร้อยกรอง จากหนังสือ บทความ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ข้อความที่พิจารณาให้คะแนน	ภาพस्थानी						กลอนแปด					
	5	4	3	2	1	รวม	5	4	3	2	1	รวม
- ความเป็นระเบียบ ความสะอาด และลายมือ 2. เนื้อหา 40 คะแนน - ความน่าสนใจ - ความกลมกลืนของเรื่อง - การลำดับเรื่อง - การใช้เหตุผลประกอบ 3. การใช้ถ้อยคำ 20 คะแนน - การใช้คำที่ถูกต้องเข้าใจง่าย - ตัวสะกดการันต์และความไพเราะ 4. ความคิด 20 คะแนน - ความคิดที่แปลกใหม่ - สาระประโยชน์และข้อคิดจากเรื่อง รวมคะแนนทั้งหมด												

1.3.5 การคิดคะแนนแบบทดสอบการเขียนร้อยกรองแต่ละตอนจะคิดแบ่ง

เป็นส่วน ๆ ดังนี้

ฉันทลักษณ์

คิดคะแนนตามที่ได้จากช่องระดับคุณภาพ

เนื้อหา	}	นำคะแนนที่ได้จากช่องระดับคุณภาพมา รวมกันแล้วคูณด้วย 2
การใช้ข้อคำถาม		
ความคิด		

การให้คะแนนแบบทดสอบการเขียนร้อยกรอง จะให้คะแนนตามแบบประเมิน โดยตรวจทีละตอน หากมีข้อผิดพลาดส่วนใดส่วนหนึ่ง หักครึ่งละ 1 คะแนน แต่ไม่เกินจำนวนคะแนนที่กำหนดไว้ เมื่อคิดคะแนนแต่ละส่วนได้นำมารวมกันก็จะเป็นคะแนนการเขียนร้อยกรองแต่ละตอน นำคะแนนทั้ง 2 ตอนที่ได้จากการเขียนร้อยกรองทั้งสองประเภทมารวมกัน แล้วหาค่าเฉลี่ยของคะแนนการเขียนร้อยกรองของนักเรียน นำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ

ระดับคะแนน	กลุ่ม
80-100	เก่ง
60-79	ปานกลาง
ต่ำกว่า 60	อ่อน

1.3.6 นำแบบประเมินดังกล่าวไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 4 ท่าน ที่ตรวจแบบสอบถาม และแบบทดสอบเป็นผู้ตรวจประเมิน แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมถูกต้อง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. ติดต่อขอหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัยไปถึงผู้อำนวยการสำนักการศึกษา และผู้อำนวยการสำนักงานเขตที่เป็นตัวอย่างประชากรในการวิจัย เพื่อให้ผู้อำนวยการดังกล่าว แจ้งขอความร่วมมือไปยังโรงเรียนของตัวอย่างประชากรทราบถึงการที่ผู้วิจัยจะไปเก็บข้อมูลจากครูและนักเรียน

2. นำแบบสอบถามที่เกี่ยวกับการสอนเขียนร้อยกรอง ไปส่งให้ครูที่เป็นตัวอย่าง
ประชากรด้วยตนเอง แล้วนำคืนไปเก็บคืนกลับ
3. นำแบบทดสอบความสามารถการเขียนร้อยกรองไปให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่
6 ที่เป็นตัวอย่างประชากรทำแบบทดสอบ
4. นำแบบสอบถามไปให้นักเรียนกลุ่มเดียวกับที่ทำแบบทดสอบความสามารถเขียนร้อย
กรองเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม ภายหลังจากเสร็จสิ้นการทำแบบทดสอบแล้ว
5. ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองทั้งหมดและนำมาตรวจให้คะแนน
ตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้
6. แบบสอบถามครูภาษาไทย 196 ชุด แบบสอบถามนักเรียนจำนวน 400 ชุด แบบ
ทดสอบความสามารถการเขียนร้อยกรองจำนวน 400 ชุด ได้รับคืนมาครบถ้วน คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. วิจัยนำข้อมูลจากแบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับวิเคราะห์ตามระเบียบวิธีทางสถิติ โดย
ใช้โปรแกรมสำเร็จของ SPSS (Statistical Package for the Social Science)

2. หาค่าเฉลี่ย (Mean) ของคะแนนทดสอบความสามารถเขียนร้อยกรองทั้งสองคอน

โดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\Sigma X}{N}$$

X = ค่าเฉลี่ยของคะแนน

ΣX = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N = จำนวนแบบทดสอบทั้งหมด

3. การตรวจแบบทดสอบความสามารถการเขียนร้อยกรองผู้วิจัยเป็นผู้ตรวจเองทั้งหมด
4. นำเสนอข้อมูลที่ได้ในรูปแบบตารางและความเรียง